

2024/995

26.3.2024

ROZHODNUTÍ RADY (EU, Euratom) 2024/995

ze dne 12. března 2024

o zmocnění k zahájení jednání se Švýcarskou konfederací o institucionálních ustanoveních dohod mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací týkajících se vnitřního trhu, o dohodě o účasti Švýcarské konfederace na programech Unie a o dohodě zakládající trvalý příspěvek Švýcarské konfederace na soudržnost Unie

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 217 ve spojení s čl. 218 odst. 3 a 4 této smlouvy,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii, a zejména na článek 101 této smlouvy,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V průběhu let se vztahy Unie se Švýcarskou konfederací (dále jen „Švýcarsko“) vyvíjely směrem k vyššímu stupni integrace mezi nimi. Švýcarsku byl poskytnut přístup k mnoha odvětvím souvisejícím s vnitřním trhem a byla schválena jednání s cílem rozšířit účast Švýcarska na vnitřním trhu.
- (2) Rozhodnutím Rady ze dne 6. května 2014 ⁽¹⁾ bylo uděleno zmocnění k zahájení jednání o dohodě mezi Unií a Švýcarskem o institucionálním rámci upravujícím dvoustranné vztahy (dále jen „institucionální rámcová dohoda“).
- (3) V listopadu 2018 Komise a Švýcarsko finalizovaly návrh znění dohody o institucionálním rámci.
- (4) V květnu 2021 Švýcarsko jednání o dohodě o institucionálním rámci jednostranně ukončilo.
- (5) V únoru 2022 předložila Švýcarská spolková rada alternativní postup spočívající v rozsáhlém balíčku opatření týkajících se dvoustranných vztahů mezi Unií a Švýcarskem, včetně nového přístupu k institucionálním prvkům. Tyto institucionální prvky by byly součástí každé dvoustranné dohody týkající se vnitřního trhu, a nikoli horizontální dohody.
- (6) S ohledem na výsledky informativních rozhovorů, které vedly Komise a Švýcarsko od března 2022, a na základě mandátu z roku 2014 pro dohodu o institucionálním rámci, jakož i dřívějších mandátů pro dohody o elektřině, ochraně zdraví, bezpečnosti potravin a účasti Švýcarska v agenturách Evropské unie pro kosmický program a pro železnice doporučila Komise zahájit se Švýcarskem jednání o širokém balíčku, který by zahrnoval institucionální ustanovení, která mají být součástí stávajících i budoucích dohod týkajících se vnitřního trhu a která stanoví dynamickou harmonizaci s *acquis* Unie, jednotný výklad a uplatňování uvedených dohod a *acquis* Unie a řešení sporů, jakož i ustanovení o státní podpoře, která mají být součástí stávajících i budoucích dohod týkajících se vnitřního trhu. Tento balíček by zahrnoval mimo jiné nové dohody o elektřině, ochraně zdraví a bezpečnosti potravin, dohodu stanovící účast Švýcarska na programech Unie, dohodu stanovící účast Švýcarska se činnosti Agentury Evropské unie pro Kosmický program, právně závazný mechanismus zajišťující trvalý finanční příspěvek Švýcarska na snižování hospodářských a sociálních nerovností v Unii a další prvky, jako je finanční příspěvek Švýcarska za přístup k informačním systémům Unie a jejich využívání.

⁽¹⁾ Rozhodnutí Rady ze dne 6. května 2014 o zmocnění k zahájení jednání o dohodě mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací o institucionálním rámci upravujícím dvoustranné vztahy (st 6176/14).

- (7) Trvalá účast Švýcarska na vnitřním trhu a její možné rozšíření předpokládají, že pravidla platná pro vztahy se Švýcarskem v oblastech, na které se dohody mezi Uníí a Švýcarskem týkající se vnitřního trhu (dále jen „dohody týkající se vnitřního trhu“) vztahují, jsou stejná jako pravidla platná na vnitřním trhu.
- (8) V zájmu zajištění stejnorodosti a rovných podmínek pro hospodářské subjekty v rámci vnitřního trhu by dohody týkající se vnitřního trhu a akty Unie v nich uvedené měly být uplatňovány v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie. To by se mělo vztahovat na veškerou judikaturu vytvořenou před uzavřením jednání i po něm.
- (9) Stejnorodost navíc vyžaduje, aby stávající i budoucí právo Unie v oblastech, na něž se dohody týkající se vnitřního trhu vztahují, do nich bylo začleněno, jak je přijato nebo jak se vyvíjí či mění. Za tímto účelem by měl být stanoven postup začlenění, včetně maximální lhůty pro provedení.
- (10) Pro řešení sporů by měl být zřízen nezávislý rozhodčí soud. Ten by měl v případě, že se použití ustanovení dohod týkajících se vnitřního trhu týká pojmů práva Unie, včetně možných výjimek a záruk, položit otázku Soudnímu dvoru Evropské unie k závaznému rozhodnutí.
- (11) Totožná institucionální ustanovení by měla být součástí všech stávajících i budoucích dohod týkajících se vnitřního trhu, aby se usnadnila jejich koordinovaná a soudržná správa. Tato institucionální ustanovení by byla začleněna zejména do těchto stávajících dohod: Dohody mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob ⁽²⁾ (dále jen „Dohoda o volném pohybu osob“), Dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o letecké dopravě ⁽³⁾ (dále jen „Dohoda o letecké dopravě“), Dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přepravě zboží a cestujících po železnici a silnici ⁽⁴⁾ (dále jen „Dohoda o přepravě zboží a cestujících po železnici a silnici“), Dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o vzájemném uznávání posuzování shody ⁽⁵⁾ a Dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o obchodu se zemědělskými produkty ⁽⁶⁾, které byly všechny podepsány dne 21. června 1999 v Lucemburku. Tato institucionální ustanovení by byla rovněž součástí budoucích dohod o elektřině a bezpečnosti potravin. Měla by se obdobně použít na budoucí dohodu o ochraně zdraví, pokud tato dohoda stanoví účast Švýcarska v mechanismech a sítích Unie.
- (12) S cílem zajistit rovné podmínky hospodářské soutěže na vnitřním trhu by pravidla státní podpory platná pro členské státy Unie a Švýcarsko měla být zahrnuta do stávající Dohody o letecké dopravě a stávající Dohody o přepravě zboží a cestujících po železnici a silnici, jakož i budoucích dohod týkajících se vnitřního trhu, včetně dohody o elektřině. Ověření jakékoli státní podpory ve Švýcarsku by se navíc měl zakládat na hmotněprávních a procesních pravidlech, která jsou rovnocenná pravidlům uplatňovaným v Unii.
- (13) Aniž je dotčena povinnost začlenit stávající a budoucí právo Unie do Dohody o volném pohybu osob a vykládat je v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie a respektovat zásady nediskriminace mezi členskými státy a vzájemnosti, lze dohodnout zvláštní ustanovení, která bez ohledu na budoucí právo Unie vyhradí Švýcarsku možnost přijmout nebo zachovat určitá opatření. Tato opatření by neměla vést k omezení práv, jichž v současné době požívají občané Unie podle Dohody o volném pohybu osob.
- (14) Aniž je dotčena povinnost začlenit stávající i budoucí právní předpisy Unie v oblasti vysílání pracovníků do Dohody o volném pohybu osob a vykládat tyto právní předpisy Unie v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie, mohou být dohodnuta zvláštní ustanovení, která bez ohledu na budoucí právní předpisy Unie vyhradí Švýcarsku možnost přijmout nebo zachovat určitá opatření s cílem zohlednit zvláštnosti švýcarského trhu práce a zajistit uplatňování Dohody o volném pohybu osob.

⁽²⁾ Úř. věst. L 114, 30.4.2002, s. 6.

⁽³⁾ Úř. věst. L 114, 30.4.2002, s. 73.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 114, 30.4.2002, s. 91.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 114, 30.4.2002, s. 369.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 114, 30.4.2002, s. 132.

- (15) Aniž je dotčena povinnost začlenit stávající a budoucí právo Unie v oblastech, na něž se vztahuje Dohoda o přepravě zboží a cestujících po železnici a silnici, a vykládat je v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie, lze dohodnout zvláštní ustanovení, která bez ohledu na budoucí právo Unie vyhradí Švýcarsku možnost přijmout nebo zachovat určitá opatření. Tato opatření by neměla měnit oblast působnosti Dohody o přepravě zboží a cestujících po železnici a silnici, která zahrnuje mezinárodní přepravu cestujících, avšak nikoli švýcarskou čistě vnitrostátní dopravu, tj. vnitrostátní dálkovou, regionální a místní dopravu.
- (16) S cílem upevnit a prohloubit dlouhodobou a úspěšnou spolupráci mezi Unií a Švýcarskem, zejména v oblasti výzkumu a inovací, vzdělávání, odborné přípravy, mládeže, sportu a kultury, jakož i dalších oblastí společného zájmu, by měla být sjednána dohoda umožňující v budoucnu systematictější účast Švýcarska na programech Unie. Taková dohoda by stanovila obecné podmínky účasti Švýcarska v jakémkoli programu Unie. Rovněž by měly být dohodnuty zvláštní podmínky účasti Švýcarska na programech Unie na období 2021–2027, zejména na výzkumných a inovačních programech, činnostech společného evropského podniku pro ITER a rozvoj energie z jaderné syntézy a programů Digitální Evropa, Erasmus+, Kreativní Evropa, EU4Health a Copernicus.
- (17) S ohledem na účast Švýcarska na vnitřním trhu Unie a s cílem podpořit trvalé a vyvážené posilování vzájemných hospodářských a sociálních vztahů mezi nimi by Unie a Švýcarsko měly zavést nový právně závazný mechanismus, který by umožnil pravidelný, vzájemně dohodnutý a spravedlivý finanční příspěvek Švýcarska na snižování hospodářských a sociálních nerovností mezi regiony obou subjektů. Tento nový právně závazný mechanismus by měl být připraven pro příští víceletý finanční rámec Unie.
- (18) Aniž je dotčen stávající rozsah jednání uvedený v tomto rozhodnutí, pokud by Švýcarsko projevilo zájem rozšířit dohodnutou oblast působnosti, bylo by v zájmu Unie zahrnout i další oblasti, jako je vymezení rozsahu působnosti, modernizace a vývoj Dohody mezi Evropským hospodářským společenstvím a Švýcarskou konfederací, podepsané 22. července 1972 ⁽⁷⁾, která upravuje volný obchod, zejména pokud jde o zpracované zemědělské produkty. Takové rozšíření oblasti působnosti jednání by muselo být schváleno v souladu s příslušnými postupy, zejména proto, že zahrnuje posouzení ze strany Unie, zda takové rozšíření rozsahu jednání stále odráží její zájem v rozhodné době,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Komise se zmocňuje, aby jménem Unie zahájila jednání o rozsáhlém balíčku opatření týkajících se dvoustranných vztahů se Švýcarskou konfederací, který by zahrnoval:

- institucionální ustanovení dvoustranných dohod a případně jejich zvláštní úpravy;
- dohodu o účasti Švýcarska na programech Unie a
- právně závazný mechanismus, který by stanovil vzájemně dohodnuté a spravedlivé finanční příspěvky Švýcarska na snižování hospodářských a sociálních rozdílů mezi regiony, a
- ustanovení o finančním příspěvku Švýcarska na přístup k některým informačním systémům Unie a jejich použití.

2. Jednání se řídí směrnicemi Rady pro jednání stanovenými v dodatku tohoto rozhodnutí.

⁽⁷⁾ Dohoda mezi Evropským hospodářským společenstvím a Švýcarskou konfederací (Úř. věst. L 300, 31.12.1972, s. 189).

Článek 2

Jednání jsou vedena v konzultaci s Pracovní skupinou pro Evropské sdružení volného obchodu (ESVO), která působí jako zvláštní výbor v souladu s čl. 218 odst. 4 Smlouvy o fungování EU a na základě směrnic stanovených v dodatku tohoto rozhodnutí.

Článek 3

Toto rozhodnutí nahrazuje a zrušuje rozhodnutí ze dne 6. května 2014 o zmocnění k zahájení jednání o dohodě mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací o institucionálním rámci upravujícím dvoustranné vztahy.

Článek 4

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne 12. března 2024.

Za Radu
předseda
V. VAN PETEGHEM
